

Protokoll

Fra møte i faggruppen for fremmede organismer og handel med truede arter (CITES)

Dato: 15.05.2018, kl. 10.00-16.00

Sted: VKM

Møteleder: Anders Nielsen

Deltakere

Fra Faggruppen:

Anders Nielsen, Eli K. Rueness, Hans K. Stenøien, Kjetil Hindar, Lawrence Kirkendall, Gaute Velle,

Forfall:

Kjersti Sjøtun, Vigdis Vandvik, Odd Terje Sandlund, Jan Ove Gjershaug og Hugo de Boer

Fra Miljødirektoratet:

Guro Sylling (kl. 13:00-14:30) og Erik Lund (kl. 11:00-12:00)

Fra sekretariatet til VKM:

Maria Gulbrandsen Asmyhr og Martin Malmstrøm

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Faggruppeleder ønsket velkommen. Ingen hadde noe å melde i forhold til habilitet.

2. Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden

Godkjent. Det ble gjort noen justeringer på rekkefølgen av dagsorden i forkant, men alle parter var blitt informert.

3. Saker frå møte i hovedkomiteen

Martin Malmstrøm la frem bakgrunn og mandat for gjennomføringen av prosjektet på nye genredigeringsteknikker. Dette er relevant da medlemmer av den nye faggruppen vil bli involvert i å se på mulige konsekvenser genredigerte organismer kan ha for biodiversiteten i Norge.

4. Nytt fra sekretariatet

Maria informerte om at hun trer inn i en ny rolle som leder for «Scientific Authority» grenen av CITES, som VKM er i en innkjøringsfase av. Det ble også en gjennomgang av hva CITES er, hvilke endringer som kommer i den nye forskriften og hvilken rolle VKM skal spille. Presentasjonen ligger på Risken. Som følge av dette tar Martin over rollen som koordinator for denne faggruppen og vil således være primærkontakt fremover.

Utover dette ble det redegjort for status på ny komité. Alle søkerne er nå evaluert av en nordisk bedømmelseskommité Sekretariatet jobber med innplassering av medlemmer i de ulike faggruppene og hovedkomiteen. Det er mange kriterier utover ren faglig kompetanse som vil spille inn i den endelige sammensetningen, hovedsakelig da å unngå overlappende kompetanse, men også geografisk og institusjonell spredning. Innstillingen skal etter planen oversendes Helse- og omsorgsdepartementet 15. juni, og den nye komiteen forventes oppnevnt innen utgangen av juni.

Det ble også informert om at komiteen videre vil jobbe mer tverrfaglig og således på tvers av faggruppene. Som følge våre endringer i intern organisering vil det også bli jobbet mer med bestillingene internt i sekretariatet før disse ender opp som et prosjekt, noe som gjør at det blir mer tid til faglig arbeid for våre medlemmer.

5. Ny bestilling fra Miljødirektoratet ang pukkellaks

Utkastet til risikovurdering av pukkellaks ligger HER. Kjetil Hindar informere faggruppen med litt utvidet bakgrunnsinformasjon: Disse er satt ut flere ganger i Russland, da den første utsettingen kollapset etter noen år, hvilket man antar skyldes at disse ble tatt fra en populasjon som levde for langt sør i utgangspunktet. Senere har det blitt satt ut på nytt med fisk fra elven «Ola», og det er disse som nå klarer seg meget godt og sprer seg hyppig. Den funnet også funnet på Island og New found land og kan nå være på vei til å bli en cirkumpolar art.

I Norge gyter pukkellaksen rundt midten av august, og klekkingen starter i oktober. Overlapp i gyting er således antagelig et større problem for sjørreten enn atlanterhavslaksen. Smolten går rett ut i havet etter klekking, bare 5-10cm store, men russiske forskere hevder å ha belegg for at disse «støvsuger» elevene for innsekslarver på vei ut.

Fra russisk side hevdes det at det ikke er blitt satt ut pukkellaks etter 2003 hvilket i så fall betyr at det er etablert selvreproduserende bestander mange steder i Russland. På Kola er det oddetallspopulasjonen som har slått til, og 2017 kohorten spredte seg over mesteparten av Europa.

Faggruppen hadde følgende innspill til oppdragsteksten/mandatet:

- Hva mener Miljødirektoratet med selvreproduserende populasjoner?
  - Det at det er observert pukellaks i Finnmark annethvert år, kan skyldes at det er den russiske populasjonen som kommer opp hver gang.
- Bør være et punkt om størrelsen på bestanden/e. Kan dette kvantifiseres?
- Må presiseres at det er snakk om oppdrett av Atlanterhavslaks på Kola, og at det er parasitter fra dette oppdrettet som er problematisk.
- Punkt 2 og 3 må spesifiseres bedre. Er problemet hovedsakelig smitte fra Kola til Norsk oppdrettslaks eller til villaksen? Foreslås å dele opp i «Fare for uheldige følger for biologisk mangfold (inkludert smitte til villaks) og «fare for negative konsekvenser for oppdrettslaks (men kanskje også villaksfiske).
- Det bør presiseres om/at klimaforandringene skal tas med, og kanskje spesifikt da hvordan klima vil endre påvirke;
  - Artenes konkurransefortrinn
  - Risiko for kolonisering og etablering
  - Hvilke områder/habitater som er spesielt og om det vil være endringer her.

Det ble også poengtert at vil vite veldig mye mer om 1,5 år når vi ser hva som skjer med 2017 kohorten. Det ble således fremmet forslag om å eventuelt lage en rapport nå, der ulike hypoteser om utviklingen, samt mulige tiltak og så komme med en oppdatering om 2år.

Det ble også påpekt at mye av litteraturen på dette feltet vil være på russisk, og at det således kan være en fordel å ha en russiskspråklig prosjektdeltager.

6. Villsvinnrapporten

Innspillene fra faggruppen ble gjennomgått og diskutert. I hovedsak var det følgende saker som gikk igjen:

- Klarere presisering av scenarioene med og uten foring
- Tydeliggjøring av hva som er teoretisk maksimum utbredelse/antall og hva som er realistisk over de neste 10-50 årene
- Tabell som oppsummerer mulige innvirkninger på miljøet
- Tabell over hvilke tiltak som er satt inn hvor og hva som har fungert

Prosjektgruppen vil jobbe med disse sakene frem til rapporten skal slås sammen og sendes ut til godkjenningsgruppen og språkvask den 28. mai.

7. Miljødirektoratet informerer

Miljødirektoratet informerte om at de diskuterer flere mulige prosjekter, og at det vil komme en prioritert liste i løpet av mai. Prosjektene som diskuteres er foreløpig

- Import og hold av Bufon, Bison, Yak til besøksgårder og til matproduksjon. Miljødirektoratet ønsker en vurdering av om disse er tilstrekkelig domestiserte til å kunne regnes som unntak fra forskriften om fremmede organismer.
- Utsetting av ulike fuglearter til hundetrening og utsetting til jaktformål. Hovedsakelig rapphøns og fasan.
- *Batrachochytridium dendrobatidis* (Bd) som forårsaker chytridiomycosis hos en rekke amfibier. NINA gjør en kartlegging i sommer og Miljødirektoratet avventer således utfallet av den inntil videre.
- Hybrider og sorter av rynkerose for import og salg.
- Fordyr og andre nytteorganismer til reptiler må riskikovurderes som følge av at 19 reptilarter ble tillatt å holde som hobbydyr fra 15.09.2017 og Miljødirektoratet mottar mange søknader knyttet til import av disse.

Et prosjekt som det allerede foreligger et utkast til er en kunnskapsoppsummering av krypsiv i Norge. Oppdraget er utarbeidet i samarbeid med «Krypsivprosjektet» som pågår i Bergen. Gaute Velle er involvert i dette prosjektet og redegjorde litt for bakgrunnen for prosjektet og omfanget av problemet. Det ble påpekt at det finnes både negative og positive aspekter for biodiversiteten knyttet til krypsiv, men spesielt konkurransen med atlantehavslaksen om gytehabitatet (gjengroing) kan være problematisk. Utkastet til mandat og faggruppens innspill vil bli behandlet videre i samarbeidsgruppen for miljø internt i VKM før en endelig bestilling utarbeides.

8. Saker til hovedkomiteen

Det ble liten tid til å diskutere spørsmålene som hovedkomiteen ønsket innspill på, så det ble besluttet å lage et dokument på Risken der de enkelte kan legge inn sine synspunkter. Dokumentet ligger [HER](#).

9. Eventuelt

Ingen eventualiteter ble tatt opp.

